

Aan: Staatssecretaris van Economische Zaken

Datum : 20-5-2017

Betreft Reactie wetvoorstel Interimwet Veedichte Gebieden

Geachte Staatssecretaris van Dam,

Van 11 april tot 23 mei ligt het Wetvoorstel Interimwet Veedichte Gebieden voor internetconsultatie ter inzage. De voorgestelde wet beperkt mij in mijn bedrijfsvoering. Daarom maak ik hierbij gebruik van de gelegenheid gebruik om een reactie te geven op het wetvoorstel.

De kern van het wetvoorstel is om in het kader van de kwaliteit van de leefomgeving de provincies de mogelijkheid te geven om dieraantallen op veehouderijlocaties in een bepaald gebied te begrenzen. Naar mijn mening is het sturen op dieraantallen niet het juiste instrument om kwaliteit van de leefomgeving te garanderen en te verbeteren. Het gaat veel meer om de gevolgen (emissies en immissies) van het houden van dieren. Sturing op emissie en immissie is een veel betere en effectievere manier om een veilige en gezonde fysiek leefomgeving te bereiken en in stand te houden. In het verdere van deze brief zal ik enkele zaken nader toelichten.

Geen meerwaarde aanvullend instrumentarium

In de toelichting op het wetvoorstel geeft u aan dat de huidige milieu- en ruimtelijke wetgeving niet toereikend is om de kwaliteit van de leefomgeving te borgen. U motiveert daarin zelfs dat een relatie tussen enerzijds dieraantallen en anderzijds omgevingseffecten moeilijk te leggen is. Des te vreemder is het dan ook dat u nu juist met een wetvoorstel komt die stuurt op dieraantallen en niet direct op de effecten. Wanneer u de omgevingskwaliteit wilt verbeteren is juist een emissiegerichte aanpak veel effectiever. U geeft aan dat de huidige milieu en ruimtelijke wetgeving onvoldoende toereikend is om een veilige en gezonde fysiek leefomgeving in veedichte gebieden te bereiken en in stand te

houden. Wanneer u de huidige wetgeving in zijn huidige vorm ontoereikend acht, lijkt het mij dat u zich juist moet richten op verbetering van dat instrumentarium. Immers, dat instrumentarium is er bij uitstek op gericht om kwaliteit van fysieke leefomgeving te verbeteren en in stand te houden.

Verstoring mogelijkheden ontwikkeling i.r.t. omgevingskwaliteit

Het wetvoorstel is een forse rem op een gezonde bedrijfsontwikkeling van agrarische (gezins)bedrijven. Immers, met de huidige omgevingsrechtelijk wetgeving is het voor de agrariër mogelijk om zijn dieraantallen uit te breiden en tegelijkertijd de milieubelasting op de omgeving te verminderen door het toepassen van emissie reducerende maatregelen. Op die wijze is er een gezonde balans tussen bedrijfsontwikkeling en (verbetering) van de omgevingskwaliteit. Sturing op dieraantallen doorkruist deze balans volledig.

In het huidige omgevingsrechterlijke stelsel snijdt het mes aan twee kanten. Uitbreiding van de dieraantallen is mogelijk, als daar tegenover staat dat er een afname of beperkte toename van de milieugevolgen tegen overstaat. Daarbij komt dat voor de financiering van milieumaatregelen veelal een toename van het aantal dieren nodig is. In een gezonde bedrijfstak is evenwicht tussen (maatschappelijke) investeringen en verdien capaciteit randvoorwaarde.

Rem op innovatie

Voor bedrijfsontwikkeling van agrarische bedrijven geldt op grond van de huidige milieu- en ruimtelijke wetgeving dat er emissiearme huisvestingssystemen moeten worden toegepast. Hierdoor is de innovatie van deze systemen de afgelopen jaren fors toegenomen. Systemen scoren steeds beter op aspecten als geur, fijn stof, geluid, energie, ammoniak. Het wetvoorstel is een rem op deze innovatie, omdat het niet stuurt op een beperking van de emissies, maar slechts op dieraantallen.

Volksgezondheid

In de toelichting op de wet geeft u aan dat volksgezondheid een aspect is dat betrekking heeft op de kwaliteit van de leefomgeving. Dat is zeer zeker waar. Waar het gaat knellen is dat op dit moment (nog) geen duidelijke en werkbare relatie is te leggen tussen een veehouderij en gezondheidseffecten. Dit is zelfs een conclusie die in het VGO-onderzoek is getrokken. Er is behoefte aan een duidelijk kader inzake volksgezondheid en veehouderij. Met name ook omdat dit volledig raakt aan uw wetvoorstel. Ik acht het wijs om de aandacht te richten op beperking van werkelijke gevolgen voor volksgezondheid en niet sec op dieraantallen.

Milieu-effect

De afgelopen jaren heeft de veehouderij fors geïnvesteerd in mestverwerking, allerlei milieumaatregelen en emissiebeperking, in het kader van onder andere het ammoniakbeleid en diverse opeenvolgende actieplannen inzake de nitraatrichtlijn. Investerings die in opvolgende jaren moet worden terugverdiend. Zo is er praktisch een situatie van evenwichtsbemesting ontstaan. Dat het PBL vervolgens in het kader van de evaluatie van de meststoffenwet bronnen van buiten de landbouw (kwel en depositie) aan de veehouderij toeschrijft roept vraagtekens op. Het is niet aannemelijk dat sturing op dieren aantallen het gewenste milieu-effect zal hebben. Er is behoefte aan een duidelijk kader inzake milieubelasting en veehouderij, gebaseerd op feiten. Met name ook omdat dit volledig raakt aan uw wetvoorstel. Ik acht het wijs om de aandacht te richten op beperking van milieugevolgen en niet sec op dieren aantallen.

Voorkomen willekeur

Het wetvoorstel geeft geen minimale eis aan de gebiedsomvang. Dit zou kunnen betekenen dat provincies de mogelijkheid hebben om voor één agrarische bedrijf de dieren aantallen te beperken. Dergelijke zaken kunnen neigen naar een vorm van willekeur. Dat acht ik zeer onwenselijk.

Nadeelcompensatie niet geregeld

U heeft in de wet een passage opgenomen ten aanzien van de nadeelcompensatie. De invulling en beoordeling hiervan laat u over aan Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie. Dat opent de deur naar ongelijke behandeling en een situatie waarin getroffen veehouders moeten knokken voor reële compensatie, uitmondend in rechtszaken.

Ontbreken integraliteit

Wat ik verder opvallend vind is dat u ervoor gekozen heeft de beoordelingskaders over wat een overbelaste situatie is aan de provincies overlaat en u hier geen enkele begrenzing aan stelt. Dit leidt er toe dat er tussen provincies verschillen ontstaan. Dat zien we nu al in de diversiteit van (drink)waternormen die worden gehanteerd, waarbij het voorkomt dat de normen in landbouwgebieden strenger zijn dan die in natuur-en/ of waterwingebieden. Het gaat u om het beschermen van de inwoners. Een dergelijk belang vereist een integraal en landelijk beleid gebaseerd op emissies, waarbij ook andere sectoren dan uitsluitend de veehouderij worden betrokken (bijvoorbeeld verkeer en industrie).

Tot slot

Gezien het bovenstaande acht ik het wetvoorstel in de huidige vorm niet opportuun. Ik verzoek u om het wetvoorstel niet verder in procedure te brengen, maar het bereiken en in standhouden van een veilige en gezonde leefomgeving te zoeken in de emissiegerichte benadering uit het huidige omgevingsrecht.

Met vriendelijke groet,

Jan Odink